

Zpráva z mapování klimatu 2026

Základní škola a Mateřská škola Brno, Blažkova 9

Ve druhém pololetí školního roku 2025/26 probíhalo orientační mapování klimatu škol na městské části Brno-sever, kterého se na jednotlivých školách zúčastnili žáci od 4. třídy, jejich zákonní zástupci a pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. Průzkum probíhal formou anonymních dotazníků, které se zaměřovaly na různé aspekty klimatu školy, jako je prostředí a zázemí, kolektiv, vztahy a komunikace, motivace a seberealizace, průběh a podmínky výuky, bezpečí, podpora a spokojenost.

Každé z oslovených skupin byl administrován samostatný dotazník se srovnatelně zaměřenými, ale specificky formulovanými položkami (tak, aby byly pro každou skupinu relevantní a srozumitelné). Většina položek každé z variant dotazníku umožňuje vyjádření na škálách, a tedy i zobrazení formou grafů, jejichž uspořádání zachycuje počty a procentuální rozložení odpovědí. Barevné zpracování má umožnit dobrou intuitivní orientaci: zelená barva znamená souhlas či spokojenost, modrá neutrální odpověď, oranžová a červená nesouhlas nebo nespokojenost (pozor pouze na položky, kde souhlas znamená negativní odpověď – např. u položky „Někoho ve škole se bojím“ je souhlas rovněž vyjádřen zelenou barvou). Grafy pro všechny položky a pro každou skupinu zvlášť jsou součástí samostatných souborů, poskytnutých školám i zřizovateli jako podklad k validizaci a konzultacím výsledků.

Další součástí dotazníků byly otevřené otázky, umožňující připojit konkrétnější komentáře, informace, co respondenti na škole oceňují, i náměty na to, co a jak naopak změnit nebo zlepšit. Výčty těchto odpovědí jsou rovněž součástí výsledkových souborů. Přehled výpovědí slouží především samotné škole jako zdroj námětů pro další práci a komunikaci.

Formě anonymní ankety vždy odpovídá orientační povaha výsledků. Při interpretaci je potřeba brát v potaz také míru návratnosti dotazníků – vzhledem ke způsobu administrace dotazníků byla návratnost zpravidla nejvyšší u žáků, očekávané počty zákonných zástupců jsou odhadovány, matriční údaje o počtech zaměstnanců se v době šetření mohly lišit od skutečného stavu.

Na ZŠ Blažkova 9 činila čistá návratnost dotazníků od žáků 85 %, od rodičů je pracovní odhad návratnosti 24 %, pedagogických pracovníků se zúčastnilo 63 % a dotazník pro provozní zaměstnance vyplnilo 95 % osob. Celkově byla návratnost u všech sledovaných skupin uspokojivá, u žáků a provozních zaměstnanců dokonce vysoká.

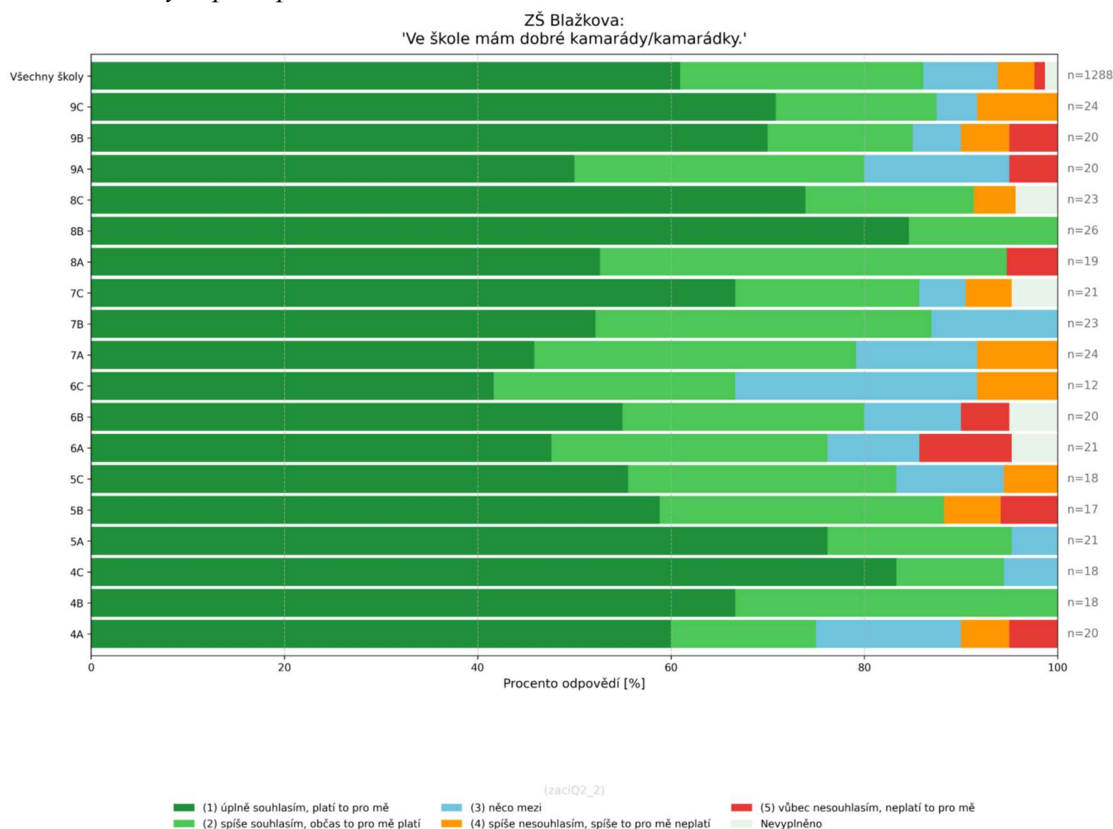
Výsledková část

Žáci

V prvních třech ročnících základní školy nepředpokládáme, že by anketa formou dotazníkového šetření byla přiměřená schopnostem cílové skupiny. Dotazníky byly proto administrovány až žákům od 4. ročníku. Otázky jsou také formulovány častěji jako projektivní – ptají se na pocit, nikoli na realitu. Výsledky je proto třeba číst v kontextu sdělení ostatních skupin oslovených.

Výpovědi žáků ZŠ Blažkova vykazují v řadě sledovaných tematických okruhů významné rozdíly (pozitivní i negativní) jak ve srovnání s celkovým průměrem zúčastněných škol, tak i mezi jednotlivými ročníky a třídami. Shoda panuje na hodnocení kolektivu – naprostá většina žáků napříč všemi ročníky potvrzuje, že má ve škole dobré kamarády nebo kamarádky, a shoduje se také na tom, že si se spolužáky dokážou vzájemně pomáhat. Poměrně významné části z nich však vadí konflikty s některými spolužáky, vyrušování a hluk, značné části žáků, s výraznějším zastoupením na prvním stupni, také komplikují pobyt ve škole konflikty se spolužáky či hádky. Pocity bezpečí a porozumění nastaveným pravidlům chování jsou žáky hodnoceny spíše kladně. Většina žáků deklaruje, že rozumí pravidlům chování ve škole, a převážně se v prostorách školy cítí bezpečně, byť tento ukazatel je v průměru menší než na ostatních školách.

Obr. 1: Ukázka výstupu odpovědí žáků

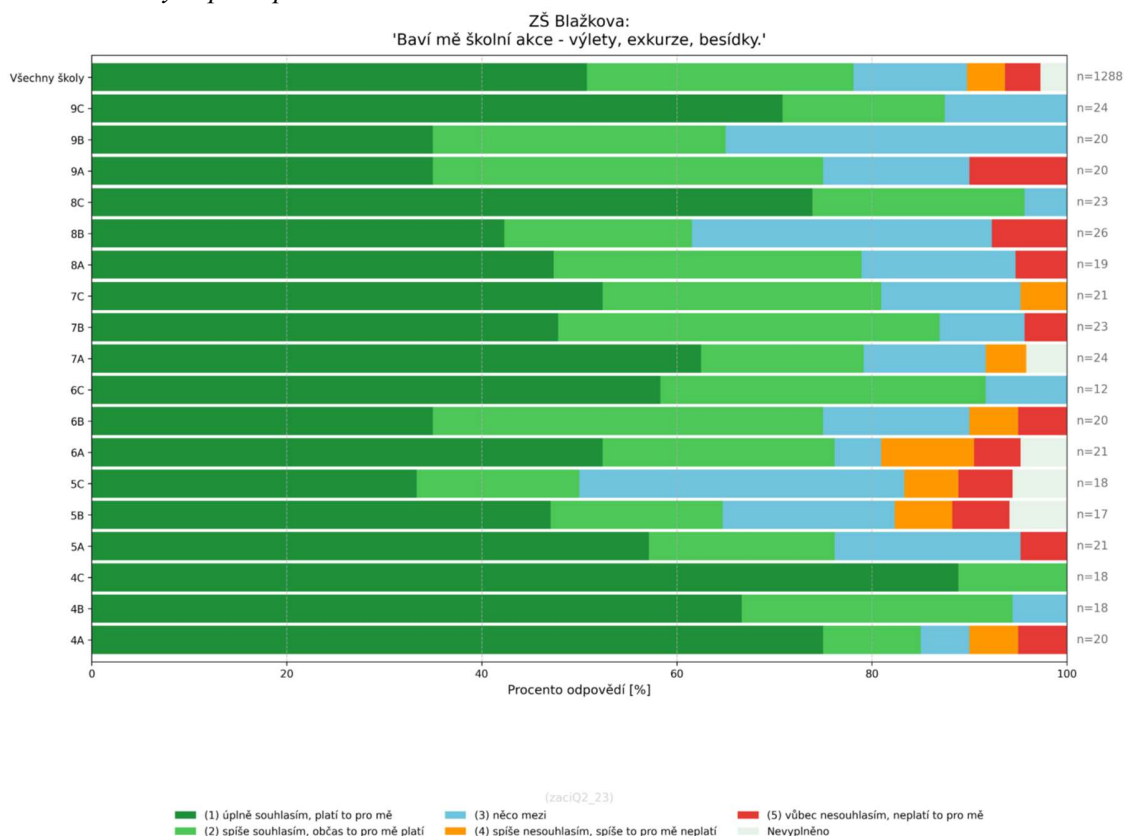

U některých otázek jsou patrné rozdíly mezi jednotlivými třídami, které často odrážejí i vývojové stádium žáků (např. větší kritičnost u časných adolescentů). Tyto rozdíly jsou patrné například v oblasti vztahů s dospělými a důvěry v pedagogické pracovníky. Zatímco v některých kolektivech žáci vyjadřují vysokou míru důvěry vůči svým učitelům, v jiných třídách je důvěra v

pedagogický sbor spíše smíšená, nebo výjimečně převažuje i nedůvěra. Podobně nejednoznačně je hodnocena ochota učitelů a asistentů pomáhat žákům s porozuměním učivu. V otázce jasného povědomí, na koho z dospělých se v případě potíží obrátit, panuje spíše nejednotnost, nižší ročníky jsou na tom poněkud lépe. Rozdíly panují rovněž v pocíťované míře nudy v hodinách, zde však na rozdíl od většiny škol není věk žáků až tak podstatný. S věkem však u žáků poměrně extrémně klesá přesvědčení, že výuka je zajímavá a škola je učí věcem důležitým pro život, ve vyšších třídách převažuje spíše smíšený až skeptický postoj.

Žáci poněkud méně pozitivně, než na ostatních školách hodnotí prostředí školy či třídy, byť celkově se jim prostředí spíše líbí. Školní jídelna je z hlediska celkového prostředí hodnocena spíše neutrálně až pozitivně, avšak kvalita a chuť podávaných jídel naráží na převažující nesouhlas žáků v nadpoloviční většině ročníků. Oblast volnočasových aktivit a školních akcí naopak představuje pro žáky stabilní zdroj pozitivních zážitků. Školní družina, kluby a zájmové kroužky žáky převážně baví (u této položky je velké procento žáků, kteří ji nevyplnili, což je ovšem dáno pravděpodobně hlavně tím, že do družiny či klubu nechodí). Velmi vysoká shoda panuje na tom, že žáky baví školní akce, exkurze, besídky, a především společné výlety.

Obr. 2 Ukázka výstupu odpovědí žáků

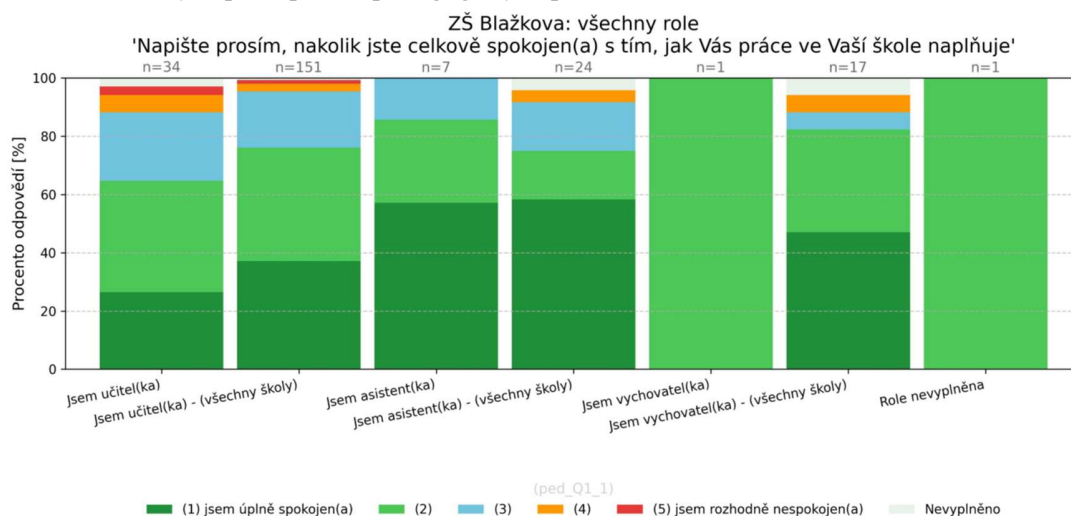

Doporučujeme zaměřit se na kontext rozdílných odpovědí tam, kde jsou výsledky jednotlivých tříd výrazně odlišné, a to i s využitím volných výpovědí, ve kterých žáci často ilustrují své postoje konkrétními situacemi. Tyto výrazné rozdíly se dotýkají klíčových aspektů školního klimatu a třídních kolektivů, jako jsou vzájemné vztahy mezi žáky, pocit bezpečného zázemí a důvěra mezi žáky a pedagogickými pracovníky.

Pedagogičtí pracovníci

Většinu pedagogických pracovníků ZŠ Blažkova (cca 65 %) práce ve škole naplňuje, byť toto procento je nižší než průměr ostatních škol městské části. Ještě menší procento pedagogů vyjadřuje spokojenost s celkovou atmosférou školy i s jejími cíli a kulturou, a obdobná situace je u spokojenosti s materiálními podmínkami a zázemím školy. To se projevuje jak v hodnocení prostor pro pobyt venku, s budovou školy jako takovou a se školní jídelnou, tak ve spokojenosti s vybavením učeben a kabinetů, kde je rozhodně či spíše nespokojeno téměř 40 % učitelů.

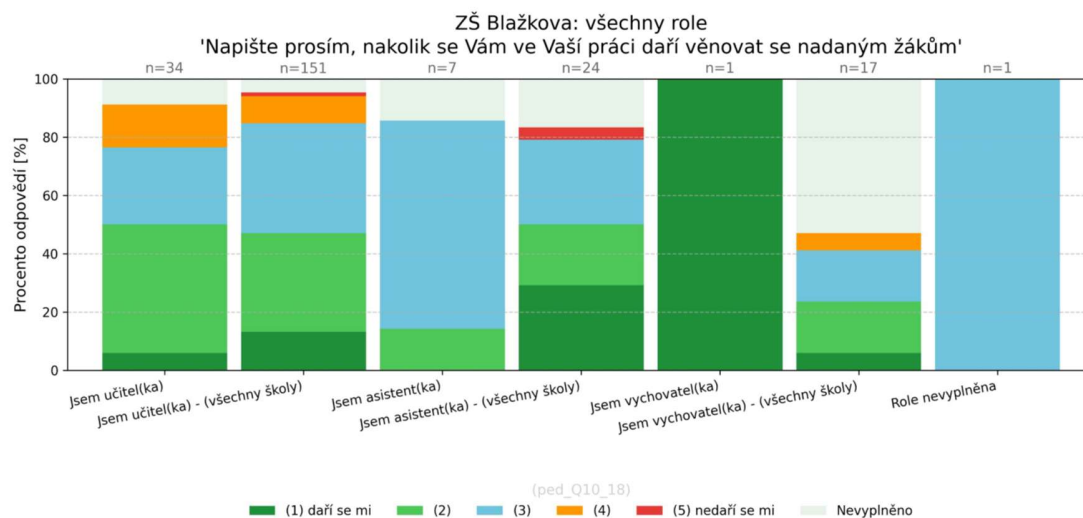
Obr. 3 Ukázka výstupu odpovědí pedagogických pracovníků

Z hlediska širšího profesního kontextu vyjadřuje většina zaměstnanců spokojenost s početností tříd a poněkud méně již se vztahy v kolektivu žáků. Poměrně dobrou úroveň vykazují vnitřní vztahy v pedagogickém sboru, kde panuje spokojenost s podporou od kolegů nebo se vzájemnou spoluprací učitelů a asistentů. Odlišná je situace u spokojenosti s podporou ze strany vedení školy, která je výrazně nižší než na ostatních školách a existuje i velké procento kritických hlasů (přes 30 %), což potvrzuje i obdobně strukturované rozložení u spokojenosti s řešením problémů na škole. Pedagogové pak vcelku pozitivně vnímají podporu ze strany školního poradenského pracoviště i ze strany externích školských poradenských zařízení, i když v případě ŠPP je spokojenost opět nižší než na ostatních školách. Relativní spokojenost u zaměstnanců panuje v oblasti možností jejich dalšího profesního rozvoje a vzdělávání. Také spolupráce a komunikace s rodiči žáků je hodnocena obdobně příznivě jako na ostatních školách. Poměrně méně pozitivně v porovnání s ostatními školami pak hodnotí pedagogové odměnu za svou práci a podmínky umožňující udržovat rovnováhu mezi osobním a profesním životem.

Ve vztahu k přímé práci se žáky se pedagogové cítí být vcelku úspěšní a kompetentní. Většina deklaruje, že se jim daří motivovat žáky k aktivitě, vytvářet ve třídách příznivou atmosféru, předávat dostatek znalostí a udržovat bezpečné prostředí. Poněkud méně jednoznačné jsou výsledky u práce s nadanými žáky, kde část učitelů vnímá limity. Většina zaměstnanců se cítí úspěšná v doplňování kvalifikace, v podpoře žáků s potřebou podpory ve výuce a při pomoci žákům s jejich osobními problémy.

Obr. 5 Ukázka výstupu odpovědí pedagogických pracovníků

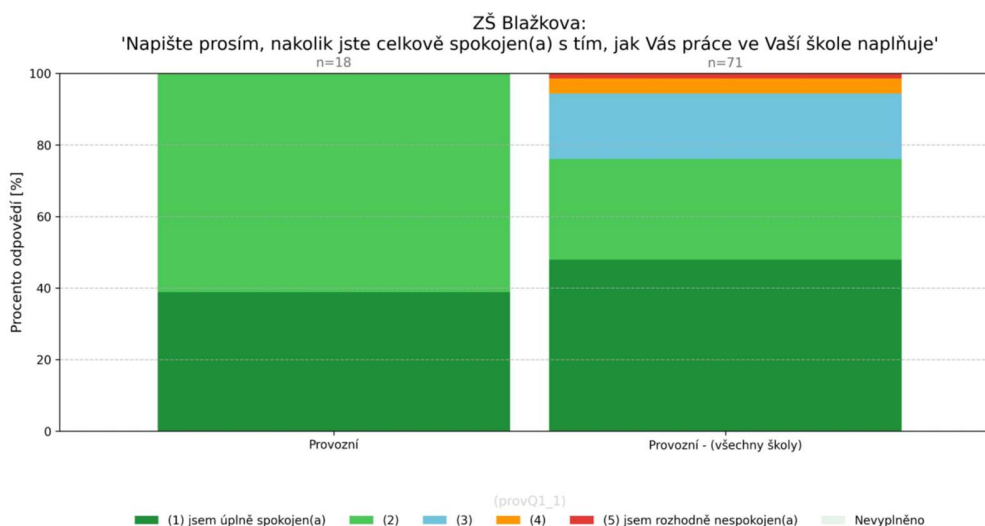

Celkové klima školy, tak jak jej vnímají pedagogičtí pracovníci na ZŠ Blažkova je ovlivněno některými překážkami, z nichž část byla zmíněna výše. Jako další nejvýznamnější překážky v práci pedagogové označují nedostatek času na samotnou pedagogickou práci z důvodu vysoké administrativní zátěže a suplování, a také vysoké množství žáků se speciálními potřebami (SVP) ve třídách v kombinaci s příliš různorodými třídními kolektivy.

Nepedagogičtí pracovníci

Výsledky u nepedagogických pracovníků ZŠ Blažkova jsou napříč všemi sledovanými oblastmi vcelku příznivé a v některých ohledech převyšují průměr ostatních škol v souboru. Výrazná je celková spokojenost s tím, jak provozní pracovníky jejich práce naplňuje, kde všichni vyjadřují spokojenost a nikdo nevolil negativní hodnocení. O něco menší je spokojenost při hodnocení vnitřních vztahů v kolektivu zaměstnanců nebo celkové atmosféry školy, i když ani se nevyskytují negativní stanoviska. Zázemí a materiální podmínky školy jsou provozním personálem hodnoceny převážně kladně, což kontrastuje s hodnocením jiných cílových skupin. S budovou školy vyjadřuje spokojenost výrazná většina respondentů, zbývající menšina volí neutrální hodnocení a nikdo neprojevuje nespokojenost. Vybavení pro vlastní práci vnímá jako vyhovující více než tři čtvrtiny provozních pracovníků a necelá čtvrtina je hodnotí neutrálně.

Obr. 6 Ukázka výstupu odpovědí nepedagogických pracovníků

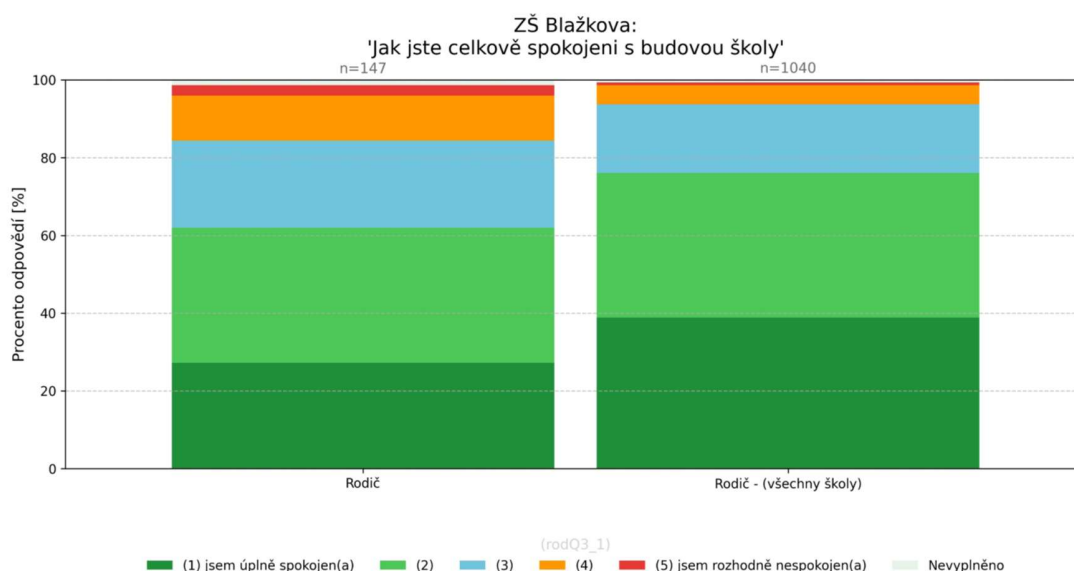
Spolupráce a komunikace s učiteli a asistenty je hodnocena jako uspokojivá dvěma třetinami provozních zaměstnanců, přičemž zbývající třetina volí neutrální středovou odpověď. Vztahy se žáky a to, jak se žáci k provozním pracovníkům chovají, vnímá polovina respondentů pozitivně a necelá polovina neutrálně. Komunikace a spolupráce s rodiči žáků sice vykazuje o něco vyšší podíl neutrálních odpovědí, přesto je hodnocena většinou kladně a bez jakýchkoliv projevů nespokojenosti. Panuje i spokojenost s podporou od vedení školy, s řešením problémů i s možností udržet rovnováhu mezi profesním a osobním životem. Jedinou výrazně kritickou oblastí je finanční ohodnocení za práci, kdy pouze necelá třetina provozních zaměstnanců vyjadřuje se svou odměnou spokojenost, zatímco necelá třetina respondentů zaujímá neutrální postoj a více než třetina vyjadřuje nespokojenost.

Rodiče a zákonní zástupci žáků

Dotazníkového šetření zaměřeného na klima školy z pohledu rodičů a dalších zákonných zástupců žáků se na ZŠ Blažkova zúčastnilo 147 respondentů z celkového očekávaného počtu 613 osob, což představuje návratnost 24 %. Vzhledem k charakteru dobrovolné on-line ankety je nutné k výsledkům přistupovat s vědomím, že reprezentují především názory aktivně zapojené části rodičovské veřejnosti, nicméně i takto velký vzorek může poskytnout jistou míru zpětné vazby.

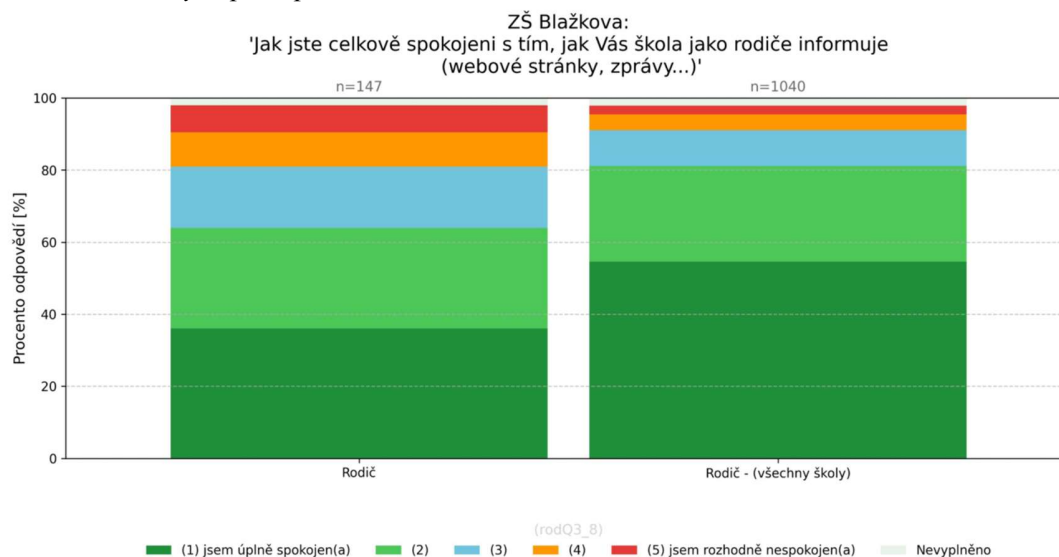
Materiální zázemí a technický stav budovy jsou rodiči vnímány s jistými výhradami. Celková spokojenost s budovou školy je nižší než na srovnávaných školách, kdy spokojených nebo spíše spokojených je na ZŠ Blažkova přes 60 % respondentů. O něco lépe je tomu u celkové spokojenosti s okolím školy, školní zahradou či hřištěm (cca 70 %). Naopak nejhůře hodnocenou oblastí s vysokou mírou nespokojenosti je školní stravování. V této oblasti je sice 40 % respondentů spokojených, avšak více než třetina se vymezuje kriticky, takže tento výsledek představuje nejvýraznější negativní odchylku od srovnávaného souboru ostatních škol.

Obr. 7: Ukázka výstupu odpovědí rodičů

V hodnocení pedagogického sboru vyjadřují rodiče vcelku dobrou míru důvěry a spokojenosti, takže většina respondentů se shoduje na tom, že učitelé a asistenti mají k dětem dobrý vztah, a oceňují, že si vyučující dovedou najít dostatek času na komunikaci s rodiči (cca 70 %). Hodnocení vedení školy a celkového způsobu komunikace vykazuje odlišný trend a naráží na silnou polarizaci – opět poněkud hůře než na ostatních školách je vnímán způsob komunikace školy s rodiči (přes 20 % z nich se vyjadřuje negativně) a obdobná situace panuje u spokojenosti s přístupem školy k řešení problémů.

Obr. 8: Ukázka výstupu odpovědí rodičů

Při hodnocení oblasti výuky a rozvoje žáků nalézáme smíšené výsledky s viditelnými rezervami. Zatímco úroveň výuky českého jazyka, anglického jazyka a matematiky hodnotí většina rodičů lépe, než je průměr na srovnávaných školách (např. u českého jazyka je to přibližně 75 %), celkové hodnocení úrovně výuky vykazuje nižší hodnoty spokojenosti na úrovni necelých 60 % (nespokojených je přibližně pětina rodičů). Také schopnost školy rozvíjet spolupráci žáků s ostatními, logicky uvažovat nebo rozvíjet motivaci dětí k učení naráží na kritiku části rodičů. U motivace k učení tak pozitivní názor necelých 40 % respondentů doplňuje obdobný počet stanovisek zcela opačných. Rodiče jsou rovněž poněkud méně přesvědčeni o schopnosti školy podpořit žáky se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím doučování a podpůrných opatření, nebo o výchovné práci školy a rozvoji hodnotového citění dětí.

Je třeba připomenout, že návratnost dotazníků od rodičů byla cca 24 %, takže k jejich interpretaci je třeba přistupovat obezřetně. Volné komentáře rodičů nicméně přinášejí cennou slovní ilustraci kvantitativních výsledků a poukazují na konkrétní silná místa i oblasti vyžadující pozornost. Doporučujeme mimo jiné zaměřit se na vztahy a jednání s rodiči, na zlepšení materiálního zázemí školy (především jídelna) či na podporu motivace žáků k učení a rozvoj jejich individuálního potenciálu.

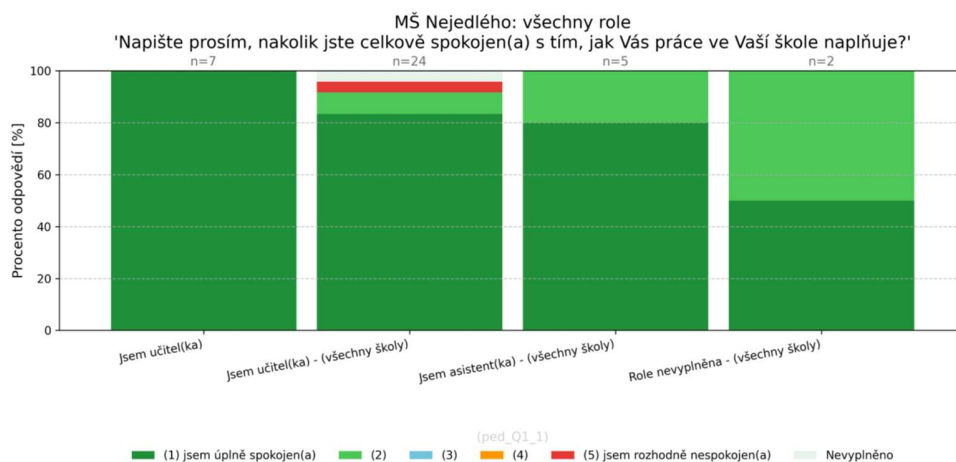
Mateřská škola Nejedlého

Pod ZŠ a MŠ Blažkova spadá také mateřská škola Nejedlého 13, ke které tato zpráva poskytuje rámcové informace z dotazníků pro pedagogické pracovníky a rodiče a zákonné zástupce žáků. Co se týče návratnosti, tak na MŠ Nejedlého byla u pedagogů téměř 78 %, z rodičů a zákonných zástupců pak odpovědělo necelých 20 %.

Pedagogičtí pracovníci

V naprosté většině sledovaných aspektů klimatu školy převažují u pedagogů pozitivní odpovědi, i když ve srovnání s celkovým souborem mateřských škol je patrné poněkud menší procento úplného souhlasu s některými položkami dotazníku. Pedagogy práce naplňuje, jsou spokojeni s atmosférou a kulturou školy. Také hodnocení materiálních podmínek (budova školy, vybavení školy, jídelna) vykazuje stabilní a převážně kladné výsledky, výjimku tvoří zázemí pro pedagogy, kde je část respondentů nespokojena. Vztahy v kolektivu, podpora od vedení i práci ŠPP vnímají pedagogové velmi pozitivně. Za kritická místa lze dle některých pedagogů považovat větší množství dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a také dostupnost podpůrných opatření (především pravděpodobně asistentů pedagoga).

Obr. 10: Ukázka výstupu odpovědí pedagogických pracovníků MŠ

Rodiče a zákonní zástupci žáků

Ve většině sledovaných oblastí byly odpovědi rodičů nad průměrem všech mateřských škol. Rodiče vyjadřují celkovou spokojenost jak s budovou školy, tak s jejím přilehlým okolím, zahradou a hřištěm (mírné výtky se týkají pouze zahrady). Podle většinového názoru se mateřská škola dokáže o děti dobře postarat a poskytuje jim bezpečné prostředí. Naprostý souhlas respondentů je patrný u tvrzení, že učitelky podporují děti při adaptaci a mají k nim dobrý vztah. Pedagogický sbor si podle rodičů dokáže najít čas na komunikaci a vyhovuje jim i celkový přístup školy k řešení vzniklých problémů. Většina rodin má k dispozici všechny potřebné informace a vnímá, že škola u dětí rozvíjí zdravou sebedůvěru. Podle názoru rodičů škola také úspěšně rozvíjí schopnost spolupráce, slušné jednání,

smysl pro spravedlnost i dodržování pravidel. Výsledky anketního šetření rovněž potvrzují, že škola u dětí dobře rozvíjí předškolní, komunikační, pohybové i řečové dovednosti, včetně zručnosti, zvědavosti a vztahu k přírodě. Negativní názory a zkušenosti jsou u některých otázek spíše ojedinělé (viz například obrázek níže).

Obr. 11: Ukázka výstupu: odpovědi rodičů (MŠ)

